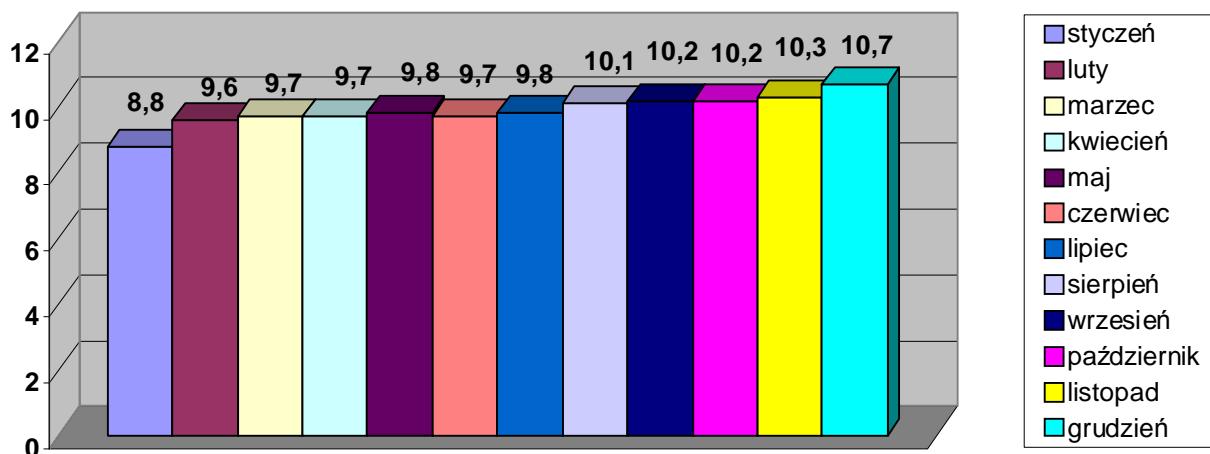

**I. CHARAKTERYSTYKA
DĄBROWSKIEGO RYNKU PRACY**

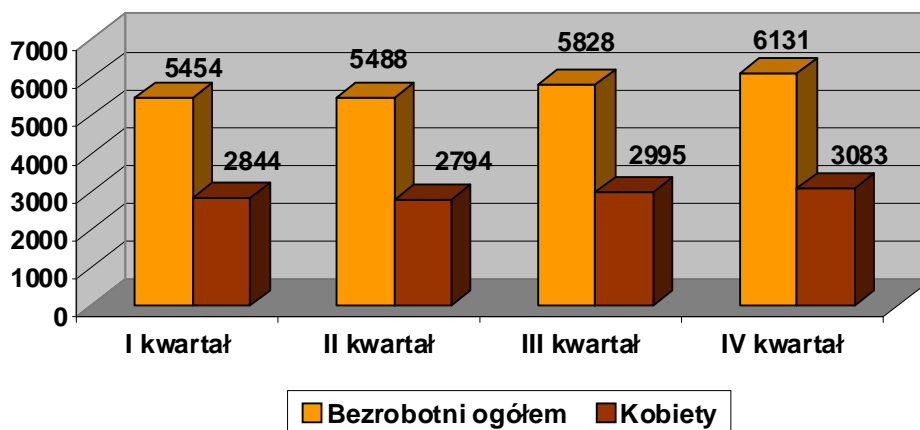
I.1 DANE OGÓLNE

Na dzień 31.12.2009 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej wyniosła 6131, co stanowiło 10,7% ogółu osób aktywnych zawodowo. Oznacza to, iż w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku liczba zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie Pracy zwiększyła się o 1936 osób, a stopa bezrobocia wzrosła w tym okresie o 3,4%. Analiza stopy bezrobocia miesiąc po miesiącu pokazuje, że ponad 76% niniejszego wzrostu wygenerowana została na przełomie 2008 i 2009 roku, kiedy to stopa bezrobocia wzrosła z 7,3% w grudniu do 8,8% w styczniu (wzrost o 1,5%) oraz na przełomie dwóch pierwszych miesięcy 2009 roku, kiedy to stopa bezrobocia wzrosła z 8,8% w styczniu do 9,6% w lutym (wzrost o 0,8%). Kolejne miesiące 2009 roku przyniosły wyraźną stabilizację stopy bezrobocia przy utrzymaniu niewielkiej tendencji wzrostowej.

Stopa bezrobocia w Dąbrowie Górniczej w 2009 r.

Dynamika bezrobocia w 2009 r.

W rocznej perspektywie czasowej grudzień 2008-grudzień 2009 wyraźnie dominowały czynniki generujące wzrost bezrobocia, takie jak:

- recesja (ujemny wzrost gospodarczy) we wszystkich krajach UE z wyjątkiem Polski – w III kwartale 2009 Polska była jedynym państwem Unii Europejskiej, które odnotowało wzrost gospodarczy. Najgłębsze spadki PKB dotknęły państwa nadbałtyckie: gospodarka Łotwy skurczyła się o 18,4 procent rok do roku, Litwy - o 14,3 procent, a Estonii - o 15,3 procent. Na minusach były też największe unijne gospodarki: PKB Niemiec spadł o 4,8 procent, Wielkiej Brytanii - o 5,1 procent, a Francji - o 2,4 procent. W Europie Środkowo-Wschodniej aż 8-procentowy spadek dotknął Węgry, a prawie 5-procentowy – Słowację,
- pomimo uniknięcia recesji, niska dynamika PKB w Polsce – 1,7% w 2009 roku wobec 5,0% w roku 2008,
- znaczący spadek popytu (przede wszystkim zewnętrznego) na produkty i usługi branży motoryzacyjnej i metalurgiczno-hutniczej,
- spadek inwestycji w III kwartale o 1,5 proc. rok do roku oraz popytu krajowego o 1,2 proc. rok do roku (wg danych GUS),
- wyraźne pogorszenie proporcji wyrejestrowań z powodu podjęcia zatrudnienia do ogółu bezrobotnych na koniec roku – w 2009 osiągnęła ona wartość $3883/6131 = 0,6$, co oznacza, iż liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia zatrudnienia w całym 2009 roku była prawie dwukrotnie

niższa od liczby bezrobotnych zarejestrowanych na koniec grudnia 2009, dla porównania w 2008 roku stosunek ten kształtował się na poziomie $4289/4195 = 1,02$, a więc był wyraźnie korzystniejszy,

- wyraźnie mniejsza liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do PUP – 4756 ofert zgłoszonych w 2009 roku wobec 9932 ofert zgłoszonych w roku 2008 – jest to spadek ponad dwukrotny (5176 ofert mniej),
- wyraźnie mniejsza liczba ofert pracy za granicą zgłoszonych do PUP za pośrednictwem sieci EURES (Europejskich Służb Zatrudnienia) 1734 oferty zgłoszone w 2009 roku wobec 4054 ofert w roku 2008 – jest to spadek ponad dwukrotny,

Należy jednak wskazać na czynniki łagodzące wzrost bezrobocia, dzięki którym nie osiągnął on jeszcze większych rozmiarów:

-przyspieszenie wydatkowania funduszy strukturalnych UE, w tym przede wszystkim wysoki poziom kontraktacji środków Europejskiego Funduszu Społecznego,

-ciągle wysoki poziom konsumpcji wewnętrznej,

-osłabienie złotego względem euro i dolara, które zwiększyło atrakcyjność cenową polskiego eksportu,

-spadek Wskaźnika Rynku Pracy w II połowie 2009 roku (spadek tego wskaźnika oznacza poprawę prognoz dotyczących sytuacji na rynku pracy) informującego z wyprzedzeniem o zmianach w wielkości zatrudnienia (raporty Biura Inwestycji i Cykli Ekonomicznych BIEC),

-wzrost o 2,7 mln zł całkowitej puli środków przeznaczonych przez dąbrowski Urząd Pracy (w tym prawie 4,5 mln zł ze środków EFS) na aktywizację zawodową osób bezrobotnych z 12,4 mln zł w roku 2008 do 15,1 mln zł w roku 2009.

I.2 ANALIZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH NA DĄBROWSKIM RYNKU PRACY

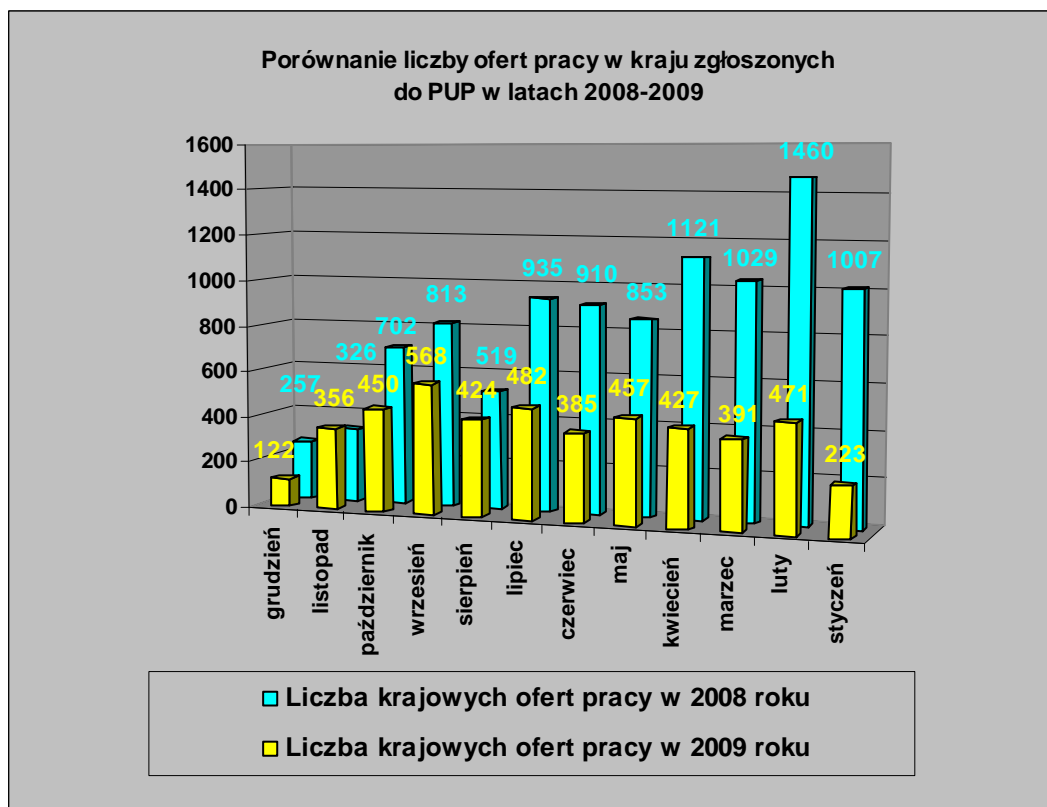
Porównaniu poddane zostaną te dane, które wykazują największe sprzężenie ze wskaźnikami makroekonomicznymi i które należałoby uznać za najbardziej wrażliwe na wahania koniunktury, tj:

- a) liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do Urzędu Pracy,

- b) liczba ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES,
- c) liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- d) liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy,
- e) liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku,

Dane przyporządkowane do podpunktów a) - c) to dane, które zaliczyć można do czynników implikujących poziom bezrobocia, zaś dane przyporządkowane do podpunktów d) - e) to kategoria danych implikowanych.

a) liczba ofert pracy w kraju

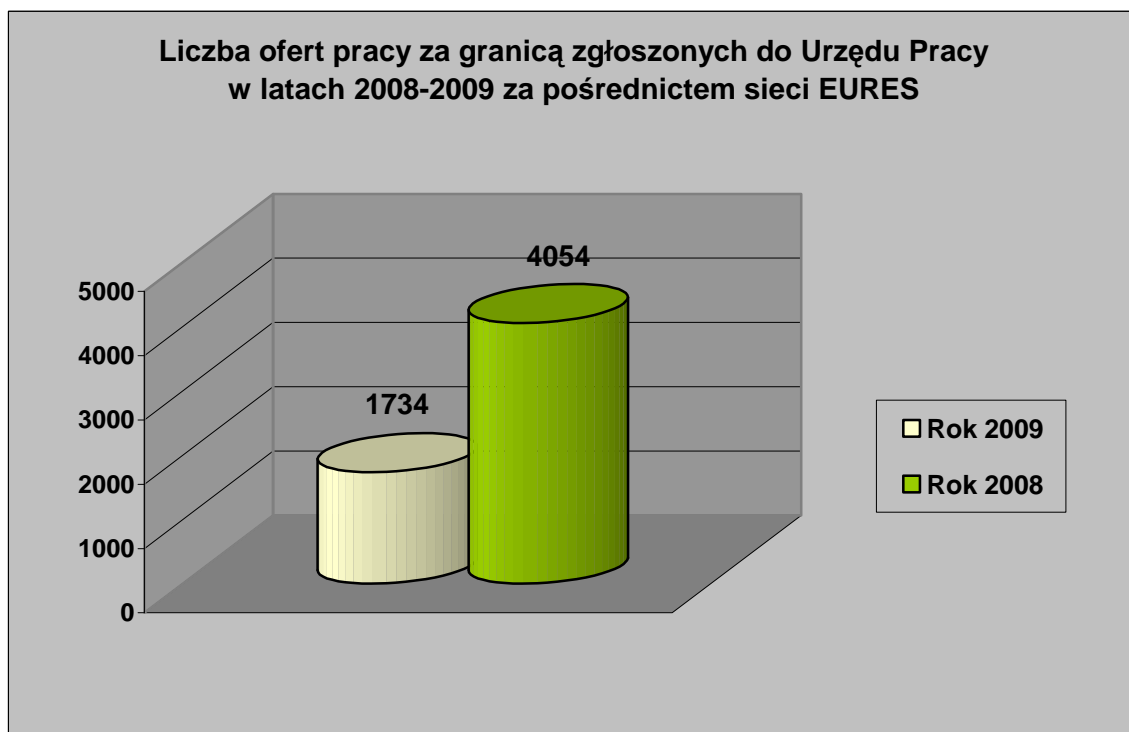

W całym 2009 roku do dąbrowskiego Urzędu Pracy zgłoszono 4756 ofert zatrudnienia, a więc ponad dwukrotnie mniej niż w roku 2008 (9932 oferty). Jak widać na wykresie liczba ofert pracy w kraju zgłoszonych do PUP

w 2009 jedynie w miesiącu listopadzie była wyższa od analogicznej kategorii w roku 2008. W pozostałych miesiącach jest ona od 2 do aż 4 razy niższa niż w roku 2008. Na przestrzeni 2009 roku nie rysuje się żadna tendencja, nie można mówić ani o trendzie wzrostowym, ani też o trendzie spadkowym, najniższa wartość odnotowana została w grudniu, tj. 122 oferty (wynika to z wygaszenia z końcem roku subsydiowanych ofert zatrudnienia) oraz w styczniu (co również wynika z rytmu finansowania subsydiowanych ofert zatrudnienia, które ruszają w lutym). W przypadku pozostałych miesięcy, tj. od lutego do listopada amplituda wartości jest stosunkowo nieznaczna – osiąga ona maksymalną wartość 212 (różnica pomiędzy wrześniem – 568 ofert, a listopadem – 356 ofert), co wskazuje na pewną stabilizację również w obszarze liczby krajowych ofert pracy.

b) liczba ofert pracy za granicą

Poniższy wykres obrazuje liczbę ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES w roku 2008 i 2009.

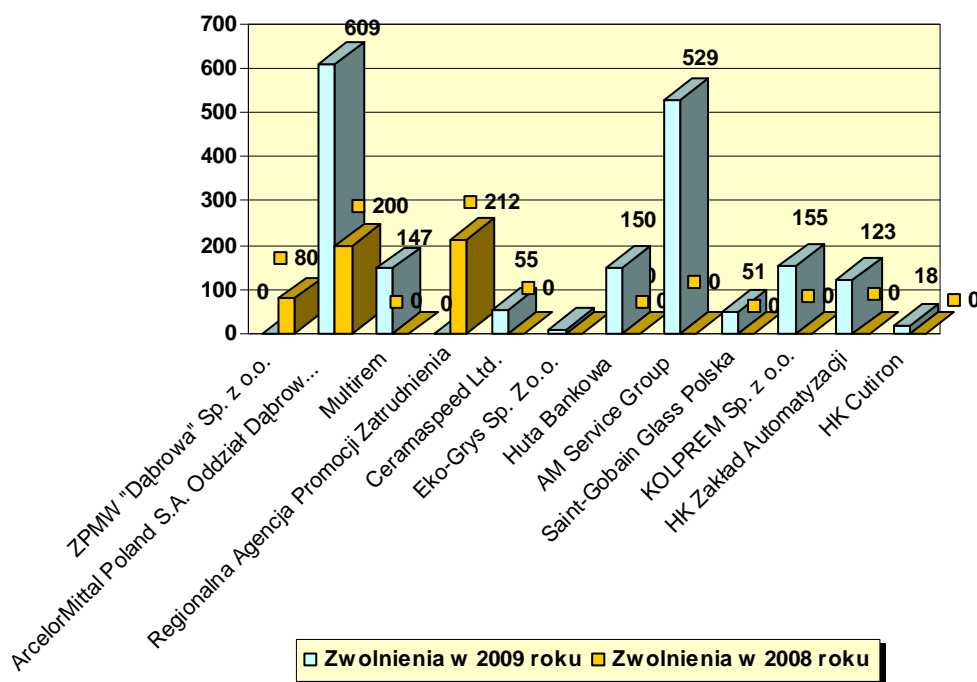
W przypadku liczby ofert pracy za granicą zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES w roku 2008 i 2009 analiza porównawcza daje wyniki

niemal analogiczne do porównania liczby ofert krajowych, tzn. liczba ofert pracy zgłoszonych do Urzędu Pracy za pośrednictwem sieci EURES w roku 2009 była ponad dwukrotnie niższa (1734 oferty) niż w roku 2008 (4054 oferty).

c) liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy,

Poniższy wykres przedstawia podmioty, które zgłosiły do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej zwolnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy odpowiednio w roku 2008 i 2009.

Liczba zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy w latach 2008-2009

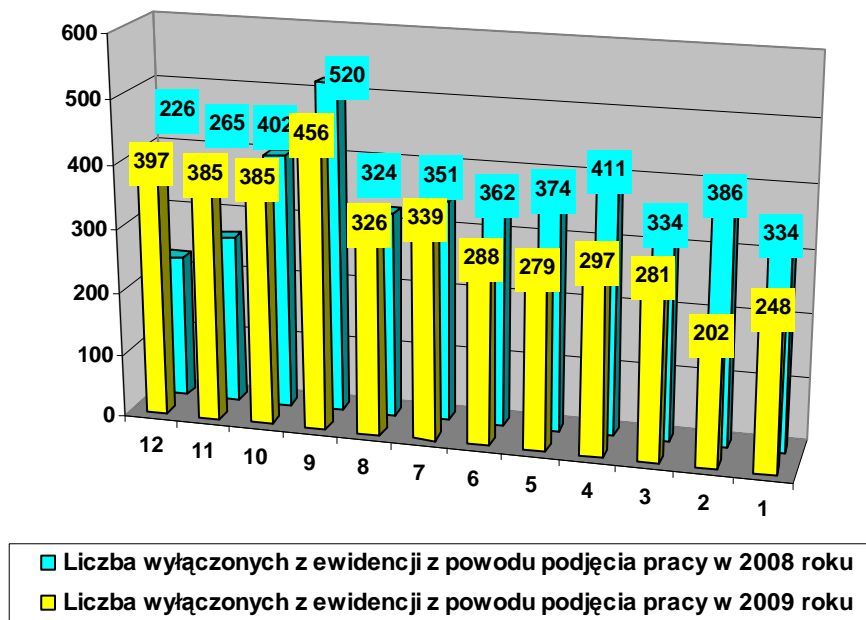
Jak widać na wykresie, liczba zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy (1846 osób) była w 2009 roku o 1354 osoby wyższa wobec roku 2008 (492 osoby) – oznacza to prawie 4-krotny wzrost w obrębie analizowanej kategorii. Zwiększyła się również liczba zakładów zgłaszających do dąbrowskiego Urzędu Pracy zwolnienia – w 2008 były to 3 zakłady (ZPMW „Dąbrowa”, ArcelorMittal Poland S.A. Oddział

Dąbrowa Górnicza, Regionalna Agencja Promocji Zatrudnienia), zaś w 2009 roku 10 (Ceramaspd Ltd Sp. Z o.o. Oddział w Polsce, Multirem, Eko-Grys Sp. Z o.o., ArcelorMittal Poland o. Dąbrowa Górnicza S.A., Huta Bankowa, ArcelorMittal Service Group Sp. z o.o., Saint-Gobain Glass Polska Sp. Z o.o., KOLPREM Sp. z o.o., HK Zakład Automatykacji, HK Cutiron). Warto jednak podkreślić, iż na dzień 31 grudnia 2009 roku w ewidencji PUP zarejestrowanych było 526 osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, co oznacza, iż mniej niż 1/3 zwolnionych w 2009 roku zarejestrowała się w Urzędzie Pracy.

d) liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy

Porównaniu poddana zostanie liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy w poszczególnych miesiącach roku 2008 i 2009. Jak wynika z wykresu liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy w 2009 roku (3883 osoby) była nieco niższa niż w roku 2008 (4289 osób), sumarycznie różnica ta wynosi 406 osób (jest to spadek o 9,5%).

Liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy w latach 2008-2009

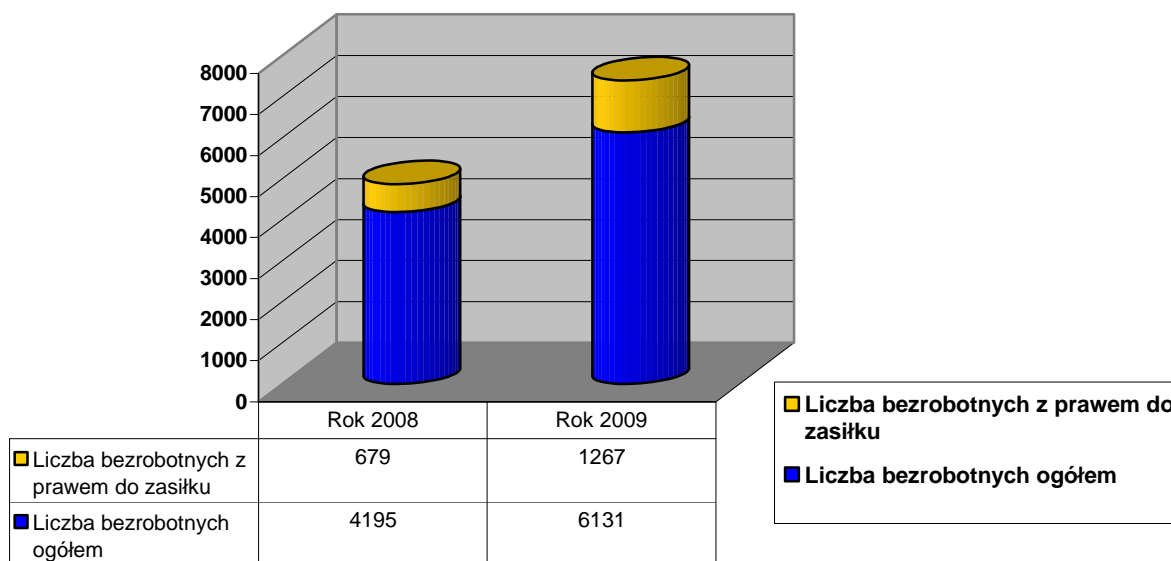
Pomimo niekorzystnego wyniku kumulatywnego w skali całego 2009 roku, dokonując analizy wartości niniejszego wskaźnika miesiąc po miesiącu zaobserwować można pozytywną tendencję, o ile bowiem I półrocze było wyraźnie

korzystniejsze w roku 2008, o tyle w II półroczu nastąpiło wyrównanie proporcji, a dwa ostatnie miesiące 2009 roku były wyraźnie lepsze niż dwa ostatnie miesiące roku 2008, co jest dobrym prognostykiem na przyszłość.

e) liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku

Na koniec grudnia 2009 r. liczba bezrobotnych uprawnionych do pobierania zasiłku wynosiła 1267 osób, a więc 20,7% ogółu zarejestrowanych. Oznacza to, że liczba bezrobotnych pobierających zasiłki proporcjonalnie do ogółu osób zarejestrowanych wzrosła o 4,5%, z 16,2% na koniec 2008 roku do 20,7% na koniec roku 2009. Dane te ilustruje poniższy wykres:

Osoby z prawem do zasiłku w latach 2008-2009

W przypadku tej kategorii danych zasadniczą rolę odgrywa kontekst w jakim będziemy ją analizować. Z punktu widzenia samej struktury bezrobocia wzrost udziału osób z prawem do zasiłku w ogóle zarejestrowanych jest korzystny w tym sensie, że większy odsetek osób zarejestrowanych nie jest bezpośrednio zagrożony całkowitym brakiem środków do życia. Jednakże analizując te dane w szerszym kontekście, należy zauważyć, iż wśród klientów dąbrowskiego Urzędu Pracy wzrasta odsetek osób, które były zatrudnione przez dłuższy okres i zostały zwolnione a ta okoliczność nie jest już tak optymistyczna.

I.3 STRUKTURA DĄBROWSKIEGO BEZROBOCIA

Pod względem struktury dąbrowskie bezrobocie cechowało się od wielu lat dużą stabilnością i niezmiennością. Oprócz pozytywnych zmian dotyczących spadającej liczby młodych bezrobotnych w ogóle zarejestrowanych, które to zjawisko rozpoczęło się w 2005 roku i miało swoją kontynuację w latach 2006-2007, podstawowe słabości struktury bezrobocia w latach 2005-2007, takie jak znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet nie wykazywały tendencji do zmniejszania się.

Rok 2008 na tle lat poprzednich wypadł w analizowanym obszarze zdecydowanie najlepiej, był pierwszym, który przyniósł zauważalną poprawę danych w zakresie liczby i udziału osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych kobiet a w roku 2009 miała miejsce kontynuacja tych pozytywnych tendencji.

I tak jeśli chodzi o liczbę długotrwale bezrobotnych, to zmniejszyła się ona z 2043 na koniec roku 2008 do 2037 na koniec roku 2009 w wartościach bezwzględnych oraz odpowiednio z 48,7 do 33,2% w wartościach względnych. Oznacza to aż 15,5% spadek udziału osób długotrwale bezrobotnych na przestrzeni jednego roku.

W przypadku bezrobotnych kobiet ich udział w ogóle bezrobotnych uległ zmniejszeniu z 56,3% na koniec 2008 roku (2360 kobiet na 4195 bezrobotnych) do 50,3% na koniec roku 2009 (3083 kobiety na 6131 bezrobotnych). Ten spadek udziału kobiet w ogóle zarejestrowanych świadczy o tym, że to mężczyźni dominują wśród osób zatrudnionych w branżach najbardziej dotkniętych kryzysem, co z kolei przekłada się na większy udział wśród zwalnianych i rejestrujących się.

Minimalna poprawa nastąpiła również w strukturze wiekowej bezrobotnych, tzn. udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia zmniejszył się z 29,5% w 2008 do 28,6% w 2009 roku, ale mając na względzie okoliczność wzrostu tej kategorii wiekowej bezrobotnych wyrażonej w wartościach bezwzględnych (1754 osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia na koniec 2009 roku wobec 1236 na koniec roku 2008) należy stwierdzić, iż proces starzenia się zasobów siły roboczej nie został zahamowany i ciągle jest istotnym problemem dąbrowskiego rynku pracy. Widać to szczególnie wyraźnie na tle województwa śląskiego, dla którego średni odsetek tej kategorii bezrobotnych jest o około 6% wyższy.

Reasumując - 2009 rok mimo, iż przyniósł wzrost bezrobocia, był jednak rokiem kontynuacji pozytywnych zmian w strukturze dąbrowskiego bezrobocia zapoczątkowanych w 2008 roku, a co szczególnie optymistyczne - w tych obszarach, które tradycyjnie stanowiły największą bolączkę lokalnego rynku pracy (długotrwałe bezrobocie, bezrobocie kobiet).

Bezrobocie kobiet

Zarejestrowane bezrobotne kobiety stanowiły na koniec 2009 roku 50,3% ogółu bezrobotnych (3083 osoby) wobec prawie 56,3% udziału w ogóle bezrobotnych na koniec roku 2008 (2360 osób). Tylko nieco gorzej prezentuje się sytuacja jeśli chodzi o udział kobiet długotrwałe bezrobotnych w ogóle długotrwałe bezrobotnych, choć i tu można było odnotować zauważalny spadek, tj. o 4,1%, z 62,9% do 58,8%.

Główna przyczyna poprawy ilościowej w obszarze bezrobocia kobiet leży po stronie tzw. dopływów do bezrobocia – spośród 13 188 osób zarejestrowanych w 2009 roku, kobiety stanowiły 47,6% (6278 osób), co oznacza, iż skutki spowolnienia gospodarczego w postaci utraty zatrudnienia w większym stopniu dotknęły mężczyzn. Wynika to ze specyfiki lokalnego rynku pracy, na którym ciągle dominują pracodawcy reprezentujący tradycyjne, nie usługowe gałęzie gospodarki – w tym przede wszystkim przemysł hutniczy, metalowy oraz motoryzacyjny.

Dobrze wygląda również struktura wykształcenia kobiet. Kobiety z wyższym wykształceniem stanowiły na koniec 2009 roku 61,9% ogółu bezrobotnych z dyplomem uczelni wyższej (o 2,2% więcej niż w roku 2008).

Należy jednakże mieć świadomość, iż czynniki kwantyfikowalne bardziej opisują strukturę bezrobocia kobiet niż faktycznie wskazują na jego przyczyny - jest to bowiem zjawisko o szerokich i złożonych uwarunkowaniach społeczno-ekonomicznych, które są mocno historycznie uкорzenione i bardzo trudne do zmiany. Do czynników społecznych zaliczyć można przede wszystkim tradycyjny proces socjalizacji, który utrwała stereotypy dotyczące miejsca kobiet w społeczeństwie, rodzinie i w efekcie również na rynku pracy, a także ograniczoną mobilność zawodową kobiet w okresie macierzyństwa i trudny powrót na rynek pracy po jego zakończeniu. Czynniki ekonomiczne wyrażają się w segregacji płciowej i segmentacji rynku pracy, nierównych warunkach płacowych (problem tzw. "luki płacowej"),

licznych przeszkodach w awansowaniu i zajmowaniu wyższych stanowisk decyzyjnych przez kobiety (problem tzw. "szklanego sufitu") oraz w trudniejszym starcie kobiet na rynku pracy.

Wiek bezrobotnych

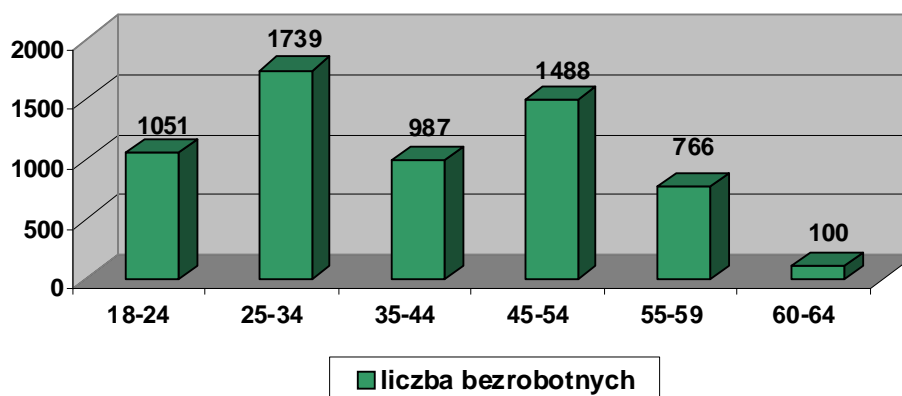
Począwszy od 2005 roku najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym osób bezrobotnych był przedział 45-54 lata, w 2005 roku bezrobotni w tym wieku stanowili 29,1% ogółu zarejestrowanych (3155 osób), na koniec 2006 roku 30,6% (2810 osób), na koniec 2007 roku 32%, co oznacza, że ich udział w ogóle bezrobotnych rokrocznie rósł. Ta negatywna tendencja zahamowana została w 2008 roku, na koniec którego udział osób bezrobotnych w tym przedziale wiekowym w ogóle zarejestrowanych zmniejszył się o 3,5% do 28,5% (1197 osób) a rok 2009 pomimo wzrostu wyrażonego w wartościach bezwzględnych z 1197 do 1488 osób przyniósł dalszy spadek jej udziału procentowego w ogóle bezrobotnych z 28,5% do 24,3%. Co więcej o ile jeszcze w 2008 roku to właśnie kategoria 45-54 lata była najliczniej reprezentowaną, o tyle w 2009 roku została „wyprzedzona” przez kategorię 25-34 lata – należało do niej 1739 bezrobotnych, tj. 28,4% ogółu zarejestrowanych.

Niepokojącym zjawiskiem jest natomiast fakt, iż liczba najmłodszych osób bezrobotnych w przedziale wiekowym 18-24 lata, której udział w latach 2005-2007 systematycznie się zmniejszał (z 18,4% w 2005 do 11,9% w 2007 roku) w 2008 roku uległ zwiększeniu o 3,9%, do 15,8% (662 osoby) a w 2009 roku miała miejsce kontynuacja tego wzrostu do 17,1% (1051 osób). Bez wątpienia młode osoby bez doświadczenia zawodowego zostały szczególnie boleśnie dotknięte skutkami spowolnienia gospodarczego na rynku pracy.

Zauważalny wzrost udziału osób bezrobotnych można było również odnotować w przedziale wiekowym 55-59 lat, tj. z 10,4% (438 osób) w roku 2008 do 12,5% (766 osób) w roku 2009. Natomiast w kategorii wiekowej 60-64 lata występuje największa stabilizacja jej udziału w ogóle bezrobotnych, który oscyluje od lat w granicach 1,5% - w 2009 roku wyniósł on 1,6% (100 osób).

Strukturę wiekową bezrobotnych na koniec 2009 roku obrazuje poniższy wykres.

Struktura wiekowa bezrobotnych na koniec 2009 roku

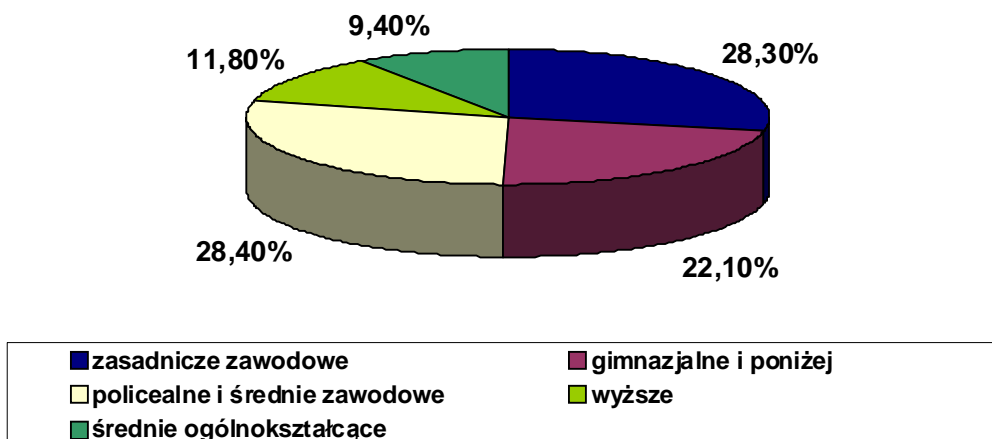

Niski poziom wykształcenia

Rok 2009 przyniósł pewne pozytywne zmiany w strukturze wykształcenia dąbrowskich bezrobotnych. Był to pierwszy rok, w którym osoby bezrobotne z wykształceniem zasadniczym zawodowym (1736 osób, 28,3%) nie stanowiły najliczniejszej kategorii osób bezrobotnych ustępując miejsca osobom bezrobotnym z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (1742 osoby, 28,4%). Wprawdzie na koniec 2008 roku podobnie jak rok wcześniej w populacji bezrobotnych dominowały osoby legitymujące się wykształceniem zasadniczym zawodowym, które stanowiły 29,8% ogółu zarejestrowanych (1249 osób), jednakże na drugim miejscu z 28,7% udziałem uplasowała się kategoria osób bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (1204 osoby).

Na porównywalnym (w odniesieniu do 2008 roku) poziomie utrzymuje się odsetek osób legitymujących się wykształceniem wyższym – na koniec 2009 roku było ich 722 i stanowiły one 11,8% ogółu bezrobotnych oraz średnim ogólnokształcącym – na koniec 2009 roku było ich 574 i stanowiły one 9,4% ogółu bezrobotnych. Powyższe dane ilustruje wykres:

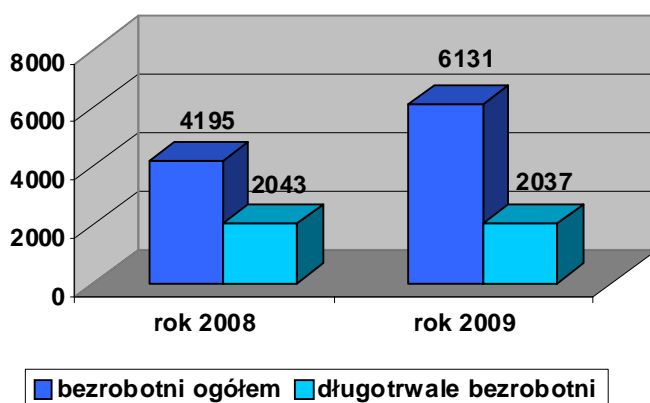
Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w 2009 r.

Długotrwałe pozostawanie bez pracy

Osoby długotrwałe bezrobotne, a więc pozostające w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego, stanowiły na koniec 2009 roku 33,2% (2037 osób) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych czyli aż o 15,5% mniej niż w roku poprzednim.

Długotrwałe bezrobotni w latach 2008-2009

Długotrwałość bezrobocia, dodatkowo często poprzedzonego przerwą w aktywności zawodowej, nie tworzy dobrych perspektyw dla odpływów do grupy zatrudnionych. Długookresowo bezrobotni wywodzą się w znacznej części z grup

osób o długim ogólnym stażu pracy, a nie są to potencjalni pracownicy, których kwalifikacje i nawyki zawodowe można by łatwo zmienić.

Można wskazać trzy najważniejsze przyczyny długotrwałego bezrobocia, które są ze sobą ściśle powiązane. Pierwsza z nich to rzeczywiste zaniechanie poszukiwań pracy i korzystanie ze statusu bezrobotnego ponieważ „tak jest wygodniej” i „to się opłaca” (ubezpieczenie zdrowotne, zabieganie o pomoc społeczną, ewentualnie jeszcze z innych źródeł) w połączeniu z ogólną biernością osób bezrobotnych i brakiem wiary we własne siły, które z czasem prowadzą do alienacji a często także wykluczenia społecznego. Druga przyczyna to niedopasowanie kwalifikacyjno-zawodowe osób bezrobotnych do zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców, inaczej mówiąc niedopasowanie struktury podaży pracy do struktury popytu na nią. Z kolei trzecia przyczyna to utrzymywanie się relatywnie niskich płac osób słabo wykwalifikowanych (mała motywacja materialna do poszukiwania i podjęcia pracy) oraz regulacji krajowych, dotyczących opodatkowania i oskładkowania płac (efekt „klina podatkowego”), które łącznie potęgują efekt pułapki ubóstwa i zarazem pułapki bezrobocia.

Aktywizacja zawodowa osób pozostających dłużej poza rynkiem pracy, długotrwale biernych, nie potrafiących lub nie chcących podjąć pracy, w szczególności wykonywanej regularnie, wymagającej douczenia się, zmiany zawodu lub dyscypliny wykonywania obowiązków jest bardzo trudna, a czasami wręcz niemożliwa. Wymaga ona programów nastawionych na wszechstronną pomoc w przywracaniu do pracy a także unikania koncentracji na grupach osób relatywnie bardziej aktywnych i lepiej radzących sobie na rynku pracy, w przypadku których cechuje się ona większą efektywnością przy niższych kosztach.

Brak doświadczenia zawodowego

Jak wynika z analizy wpływających do Urzędu w 2009 roku ofert pracy, pracodawcy ponownie zaczęli przywiązywać wagę do doświadczenia jako czynnika decydującego o atrakcyjności potencjalnego kandydata do pracy. O ile w realiach rynku pracownika obserwowanego przede wszystkim w pierwszych trzech kwartałach 2008, pracodawcy większą wagę przykładali do kwestii podstawowych, takich jak chęć do pracy i gotowość do uzupełniania kwalifikacji, o tyle w realiach rynku pracodawcy, z którym mieliśmy do czynienia w 2009 roku wymagania pracodawców

wyraźnie wzrosły a doświadczenie zawodowe stało się na powrót jednym z podstawowych wymagań przy poszukiwaniu nowych pracowników.

Spośród osób zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie 20,2% bezrobotnych (1237 osób) nie posiada żadnego doświadczenia zawodowego. Jest to o 4,2 % mniej niż w roku 2008.

Nieco mniejsza jest liczba osób (1176, tj. 19,2%) zarejestrowanych z niewielkim stażem – do 1 roku. Staż od 1 do 5 lat udokumentowało 1019 osób (16,6%), od 5 do 10 lat pracy 675 osób (11%), a od 10 do 20 lat pracy 773 osoby (12,6%). Bezrobotni mający ponad 20 letnie doświadczenie zawodowe stanowili liczbę 1251 osób (20,4 %).

Osoby niepełnosprawne

Na koniec grudnia 2009 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej zarejestrowanych było 410 osób niepełnosprawnych (6,7% ogółu bezrobotnych). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby wobec których orzeczono lekki stopień niepełnosprawności (317 osób) – 77,3%, umiarkowany stopień niepełnosprawności miało 21,7% zarejestrowanych osób niepełnosprawnych (89 osób). Wśród zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie niepełnosprawnych tylko 4 osoby posiadały znaczny stopień niepełnosprawności (1%).

Cechy charakterystyczne tej grupy ciągle pozostają takie same i są to: długi okres pozostawania bez pracy (31,2% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych pozostaje bez pracy powyżej 12 m-cy), niskie wykształcenie (jedynie 31,9% legitymuje się wykształceniem co najmniej średnim), wiek od 45 do 54 lat (39,3% zarejestrowanych), brak doświadczenia zawodowego lub nieduży staż do 1 roku (31,2 % ogółu niepełnosprawnych bezrobotnych).

Należy również dodać, iż oprócz niepełnosprawnych ze statusem osoby bezrobotnej w dąbrowskim Urzędzie Pracy na koniec roku zarejestrowanych było 105 osób niepełnosprawnych ze statusem osoby poszukującej pracy i nie pozostającej w zatrudnieniu.

**II. DZIAŁANIA POWIATOWEGO
URZĘDU PRACY W ZAKRESIE
OGRANICZANIA BEZROBOCIA**

II.1. POŚREDNICTWO PRACY

Dobrej jakości pośrednictwo pracy jest tanią i najskuteczniejszą formą pomocy dla osób poszukujących pracy. Dlatego też strategicznym celem Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej jest osiągnięcie jak najlepszych wyników w zakresie pośrednictwa pracy. **Pośrednictwo pracy** polega na udzieleniu pomocy bezrobotnym i innym osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu odpowiednich pracowników (art. 36 Ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Pośrednictwo pracy realizowane jest w dwóch podstawowych formach:

Pośrednictwa zamkniętego – informacje o wolnych miejscach pracy są dostępne u pośredników pracy. Pośrednicy przeprowadzają wstępne rozmowy kwalifikacyjne z osobami bezrobotnymi – kandydatami do pracy. Wybrani przez nich kandydaci kierowani są do pracodawców (z kartami referencyjnymi), którzy dokonują ostatecznej rekrutacji.

Pośrednictwa otwartego – oferty pracy z nazwą i adresem pracodawcy eksponowane są na tablicy ogłoszeń Powiatowego Urzędu Pracy. Osoby zainteresowane ofertą kontaktują się bezpośrednio z pracodawcą, który samodzielnie dokonuje wyboru pracowników.

W roku 2009 pracodawcy zgłosili do dąbrowskiego Urzędu 4756 wolnych miejsc zatrudnienia (jest to ponad dwukrotnie mniej niż w roku 2008). Część z nich – 102 – pozyskane zostały przez aktywnego pośrednika pracy. Pośrednicy pracy skierowali na rozmowy kwalifikacyjne do pracodawców 4031 osób bezrobotnych (w tym 1746 w ramach stażu); 1423 osoby bezrobotne w ich wyniku podjęły pracę. Oznacza to 35,3% efektywność zatrudnieniową pośrednictwa pracy. Ogółem, w omawianym okresie, z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy wyrejestrowano 3883 osoby.

Kolejną formą zwiększającą możliwość uzyskania zatrudnienia jest organizowanie giełd pracy z pracodawcami. Mając na celu usprawnienie świadczenia usług w zakresie rekrutacji pracowników proponujemy pracodawcom uczestnictwo w giełdach pracy organizowanych na terenie Urzędu. Taka forma naboru pozwala pracodawcy na przedstawienie propozycji zatrudnienia i wymagań grupie

kandydatów a osobom bezrobotnym umożliwia bezpośrednią rozmowę z przyszłym pracodawcą. W roku 2009 zorganizowano 8 giełd pracy dla 8 pracodawców, m.in. dla firm: AVAL Audyt i Usługi Finansowo – Księgowe, Projekty Personalne, Greinplast Prim, Solnova, w których uczestniczyło 148 bezrobotnych.

Pośrednictwo pracy opieramy na stałych kontaktach z przedsiębiorstwami, które systematycznie składają u nas oferty pracy. Należą do tej grupy takie firmy jak: Alba MPGK, Bakal Center, Mikromed, Mecacontrol Polska, ESM Logistics, Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej, Wader Woźniak, Kamis, Sarpi.

Do nowych pracodawców dołączyły takie firmy jak: Projekty Personalne (oferty pracy dla spawaczy, elektryków, monterów instalacji wod.-kan.) oraz Solnova Sp. z o. o. – producent modułów fotowoltanicznych (oferty pracy dla operatorów maszyn, specjalistów ds. badań i rozwoju).

Utrwalanie współpracy z rzetelnymi pracodawcami oraz poszukiwanie nowych inwestycji na terenie Dąbrowy Górniczej, pozwala nam skutecznie pomagać osobom bezrobotnym w poszukiwaniu zatrudnienia.

Ponadto utrzymywane są kontakty z działającymi biurami Doradztwa Personalnego i Agencjami Pośrednictwa Pracy w zakresie realizacji ofert oraz pośredniczenia w naborze kandydatów do pracy (Impel Job Service, Work Service, Trenkwalder, Work Express, Axell Polska).

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizując swoje zadania zwraca szczególną uwagę na rzetelną informację i pomoc osobom bezrobotnym w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia. Realizacja powyższego celu prowadzona jest między innymi poprzez umożliwienie bezrobotnym dostępu do internetowej bazy ofert pracy. Wszystkie oferty pracy, które wpływają do Urzędu Pracy umieszczane są na portalu Publicznych Służb Zatrudnienia (www.psz.praca.gov.pl) oraz na stronie internetowej Urzędu Pracy (www.pup-dg.pl).

Na terenie Urzędu udostępniony jest kiosk internetowy, przy pomocy którego osoby bezrobotne mogą wyszukać odpowiednie dla siebie oferty pracy publikowane przez popularne portale oraz prywatne agencje zatrudnienia.

Europejskie Służby Zatrudnienia

W 2009 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach w ramach sieci Europejskich Służb Zatrudnienia EURES wpłynęły 1734 wolne miejsca zatrudnienia.

W stosunku do roku 2008 (4054 wolne miejsca pracy) oznacza to ponad dwukrotny spadek analizowanej wartości i pokazuje, iż w roku 2009 globalny kryzys gospodarczy w porównywalnym stopniu pogorszył sytuację na rynkach pracy Polski i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Najwięcej ofert pracy wpłynęło z Norwegii, Francji, Wielkiej Brytanii i Cypru.

Warto również zauważyć, że wraz ze znaczącym ograniczeniem liczby wolnych miejsc zatrudnienia istotnie zmalało zainteresowanie zagranicznymi ofertami pracy po stronie osób bezrobotnych – w obliczu kryzysu perspektywa zarobkowania za granicą wyraźnie straciła na atrakcyjności. Natomiast w przypadku osób, które korzystały z usług EURES w dalszym ciągu największą barierą w podejmowaniu pracy za granicą pozostawał brak znajomości języków obcych, która w chwili obecnej wymagana jest w zdecydowanej większości zgłaszanych ofert.

II.2. PORADNICTWO ZAWODOWE

Poradnictwo zawodowe realizowane przez doradców zawodowych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej ma na celu udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w dokonaniu trafnej oceny indywidualnych szans podjęcia zatrudnienia i optymalnego wyboru kierunku rozwoju oraz kariery zawodowej.

Usługi świadczone przez doradców zawodowych Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej obejmowały m.in. porady indywidualne dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy ułatwiające wybór zawodu, uzupełnienie bądź zmianę kwalifikacji zawodowych, analizowanie predyspozycji zawodowych klientów PUP, a także uzupełnienie wiedzy na temat wykorzystywania dostępnych metod i technik poszukiwania pracy, udzielanie pomocy przy sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych (życiorysu zawodowego i listu motywacyjnego), zapoznavanie klientów z zasadami poprawnej autoprezentacji w trakcie rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcami, wzmacnianie motywacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy do zmiany ich sytuacji zawodowej oraz analizowanie w procesie doradczym innych problemów związanych ze sprawami zawodowymi. Warto zwrócić również uwagę na Szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w Klubie Pracy, na które doradcy zawodowi kierowali osoby, które utraciły motywację do poszukiwania zatrudnienia, nie miały żadnego doświadczenia w poszukiwaniu pracy, chciały wrócić na rynek pracy po długim okresie braku aktywności zawodowej czy osoby o obniżonej samoocenie.

Podstawowym narzędziem doradców zawodowych w trakcie indywidualnej pracy z klientem jest rozmowa, jednak wykorzystywano również takie narzędzie pracy, jak kwestionariusze predyspozycji zawodowych, konkretnie Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych KZZ, Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji WKP, Test do Samooceny, Kotwice Kariery według Schein'a. Ponadto warto zwrócić również uwagę na fakt, iż w minionym roku doradcy zawodowi skierowali 86 osób na specjalistyczne badania lekarskie do Poradni Medycyny Pracy w celu uzyskania opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia, która pozwalała na ustalenie kierunku przekwalifikowania, wyboru nowego zawodu i budowania dalszej ścieżki kariery zawodowej.

W okresie od początku stycznia do końca grudnia 2009 z indywidualnych porad zawodowych skorzystało 2189 osób (1189 kobiet).

Doradcy zawodowi przeprowadzili również 30 grupowych porad zawodowych, z których skorzystały 283 osoby (199 kobiety). Tematy przeprowadzonych zajęć to "Szukasz pracy - bądź profesjonalistą" (cele porady to przedstawienie uczestnikom możliwości wykorzystania nowo nabytych kwalifikacji zawodowych, usystematyzowanie wiedzy uczestników na temat ich oczekiwań zawodowych, wzmocnienie motywacji uczestników do podjęcia zatrudnienia), „Otwarci na zmiany – trening motywacyjny” (usystematyzowanie wiedzy uczestników na temat ich oczekiwań zawodowych, przezwyciężenie apatii oraz stresu powstałego w związku z długotrwałym pozostawaniem bez pracy, wzmocnienie motywacji do podejmowania procesu doskonalenia zawodowego), „Wyspa skarbów” (zidentyfikowanie za pomocą badań testowych predyspozycji zawodowych, rozpoznanie oczekiwań dotyczących przyszłej pracy, podniesienie poczucie własnej wartości oraz przełamanie obaw i lęków powstałych w związku z pozostawaniem bez pracy) oraz „Autoprezentacja w kontakcie z pracodawcą” (doskonalenie umiejętności autoprezentacji, poznanie technik kreowania wizerunku zawodowego, przygotowywanie strategii prezentacji własnej kandydatury w oparciu o bilans umiejętności i mocnych stron zawodowych).

Poradnictwo zawodowe to również informacja zawodowa i grupowa dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, dotycząca informacji o podstawowych usługach rynku pracy, zawodach i ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych, oczekiwań pracodawców w zakresie kwalifikacji zawodowych wymaganych od kandydatów do pracy, możliwości podejmowania własnej działalności gospodarczej, a także innych informacji związanych z rynkiem pracy i instytucjami z nim związanymi.

Z informacji indywidualnych skorzystało 160 osób (96 kobiet), natomiast z informacji zawodowej grupowej skorzystały 223 osoby (176 kobiet) w ramach 22 spotkań.

Warto wspomnieć również, iż doradcy zawodowi zajmowali się tworzeniem Indywidualnych Planów Działania dla osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne

minimum 6 miesięcy. Początkowo Indywidualnymi Planami Działania zostały objęte osoby chronicznie bezrobotne, zarejestrowane w Urzędzie Pracy najdłużej, tj. przed 2000 rokiem. Osoby te odbyły cykl porad indywidualnych oraz grupowych w celu aktywizacji zawodowej po długotrwałym okresie bierności zawodowej. Po zakończeniu pracy z tymi osobami, wspólnie z pośrednikami pracy, doradcy zawodowi tworzyli indywidualne plany działania dla pozostałych osób, które zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, miały być objęte tą formą pomocy realizowaną przez PUP.

Klub Pracy

W roku 2009 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej odbyło się dziesięć szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w ramach Klubu Pracy. W szkoleniach wzięła udział grupa osób zdiagnozowanych przez doradców zawodowych jako bezrobotni o niskim poziomie aktywności i samooceny, nie mający sprecyzowanych planów zawodowych i niechętni do podejmowania działań mających zmienić ich sytuację społeczno-zawodową. Wszyscy uczestnicy należeli do ustawowej kategorii „bezrobotnych w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy”

W szkoleniach wzięło udział 128 osób bezrobotnych, w tym ukończyło 113 osób. Średnia wieku wśród uczestników wynosiła ponad 48 lat. Najstarsza osoba szkolenia miała 63 lata, najmłodsza 27 lat. Wykształcenie średnie posiadało 46 osób. Zawodowe wykształcenie posiadało 38 osób, podstawowe wykształcenie posiadało 22 uczestników szkolenia. Z wykształceniem wyższym było 7 osób. Średni okres pozostawania bez zatrudnienia wśród badanej grupy wyniósł ponad 6 lat. Spośród całej grupy 25 osób nigdy nie pracowało.

Celem szkoleń było umożliwienie uczestnikom nabycia umiejętności poszukiwania pracy, wzmocnienia motywacji do zmiany ich sytuacji zawodowej i uzyskania zatrudnienia.

Szkolenia trwały po 3 tygodnie i składały się z dwóch części: 40 godzin przeprowadzonych metodą warsztatów szkoleniowych oraz 15 godzin praktycznego poszukiwania pracy. Program szkoleń był realizowany zawsze w całości, na podstawie podręcznika „Klub Pracy” wydanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Zajęcia w pierwszych dwóch tygodniach dotyczyły szczegółowych zagadnień przydatnych osobom bezrobotnym w uzupełnieniu ich wiedzy

i umiejętności potrzebnych do aktywnego poszukiwania pracy. Poruszano między innymi takie tematy jak: efektywne, skuteczne poruszanie się po rynku pracy, siła twórczego i pozytywnego myślenia, odkrywanie własnych umiejętności i możliwości, asertywność w poszukiwaniu pracy, profesjonalne przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej. Natomiast zajęcia w ostatnim tygodniu szkoleń zostały głównie poświęcone praktycznemu poszukiwaniu pracy, przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych na komputerach oraz poszukiwaniu ofert pracy na stronach internetowych. Przedstawiano również filmy z Wytwórni Filmów Szkoleniowych „SYNERGIA” między innymi „Autoprezentacja”, „Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej”, „Rozmowa kwalifikacyjna”, „Gdzie i jak szukać pracy?”.

Program został zrealizowany poprzez wykorzystanie różnorodnych metod szkoleniowych, takich jak: dyskusja, praca w zespołach, prezentacja, twórcze myślenie, zabawy i gry oraz wykłady wspomagane projekcją audiowizualną.

Spośród 128 osób 113 uczestników otrzymało zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w Klubie Pracy. Po zakończeniu każdego szkolenia uczestników kierowano do doradców zawodowych oraz do pośredników pracy w celu opracowania dalszego planu działania.

II.3 AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Oprócz oferowania osobom bezrobotnym propozycji zatrudnienia oraz udzielania wsparcia w postaci poradnictwa zawodowego, dąbrowski Urząd kładzie szczególny nacisk na inicjowanie i organizowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Całkowita wartość środków przeznaczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej na walkę z bezrobociem w 2009 roku osiągnęła poziom 15,1 mln zł, a więc o 2,7 mln więcej niż w roku 2008. Rok 2009 był zatem kolejnym, który przyniósł wyraźny wzrost poziomu wydatków przeznaczonych na walkę z bezrobociem (15,1 mln zł wobec 12,4 mln zł w 2008 roku, 10,4 mln zł w 2007 roku, 8,3 mln zł w roku 2006, 6,9 mln zł w roku 2005 oraz 3,9 mln zł w roku 2004).

Na aktywne formy finansowane ze środków krajowych wydatkowano 10,7 mln zł, wobec 7,8 mln zł w roku 2008. Na ww. kwotę składają się środki Funduszu Pracy:

- 1) przyznane przez Ministra Pracy i polityki Społecznej w wysokości 5,03 mln zł,
- 2) pozyskane przez Urząd Pracy z Rezerwy Marszałka Województwa Śląskiego – program „Wejście na rynek pracy” w wysokości 0,71 mln zł,
- 3) pozyskane przez Urząd Pracy z Rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 4,95 mln zł, w tym:
 - a) 0,32 mln zł na „Program 45/50 PLUS”,
 - b) 0,71 mln zł na „Dąbrowski Program Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych w wieku do 30 lat”,
 - c) 1,52 mln zł na „Dąbrowski Program Działania na Rzecz Osób Zwolnionych z Przyczyn Nietyczących Pracowników”,
 - d) 2,4 mln zł na „Dąbrowski Program Wspierania Przedsiębiorczości”.

Podział środków na poszczególne programy rynku pracy i źródła finansowania przedstawiają tabele na końcu Sprawozdania.

II.3.1 PROGRAMY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował w 2009 r. następujące programy aktywizujące lokalny rynek pracy:

Prace interwencyjne

Celem programu jest udzielenie pracodawcom zgłaszającym możliwość tworzenia nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych, finansowego wsparcia w postaci refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnianych osób.

W 2009 roku wsparciem w ramach prac interwencyjnych objęto 112 osób. Na ich sfinansowanie wydatkowano kwotę 283,6 tys. zł i pochodziła ona w całości z Funduszu Pracy.

Program prac interwencyjnych jest jednym z najskuteczniejszych zatrudnieniowo programów rynku pracy, jego efektywność w 2009 roku wyniosła 92%. Spośród 75 osób, które ukończyły w 2009 r. uczestnictwo w tej formie wsparcia, 69 podjęło zatrudnienie.

Stáže

Rok 2009 przyniósł z dniem 1 lutego zmiany w zasadach organizowania tej formy wsparcia związane z kolejną nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zmiana dotyczyła przede wszystkim kategorii adresatów do których kierowane są staże. Do 31 stycznia 2009 roku do odbycia stażu kierowane były osoby bezrobotne do 25 roku życia oraz do 27 roku życia, jeżeli ukończyły szkołę wyższą i nie upłynęło 12 miesięcy od jej ukończenia. Od 1 lutego nastąpiło znaczące rozszerzenie kategorii osób, które mogą skorzystać z tej formy wsparcia i obecnie są to osoby bezrobotne:

- do 25 roku życia,
- w okresie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia,
- długotrwale,

- które zakończyły realizację kontraktu socjalnego, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
- kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia,
- powyżej 50 roku życia,
- bez kwalifikacji zawodowych,
- bez doświadczenia zawodowego,
- bez wykształcenia średniego,
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia,
- niepełnosprawne.

W okresie trwania stażu organizator stażu nie ponosi żadnych kosztów wynagrodzenia stażysty, ponieważ stażysta otrzymuje wypłacane przez Powiatowy Urząd Pracy stypendium, od którego Urząd opłaca także składki na ubezpieczenia społeczne. Wysokość stypendium w okresie styczeń-maj 2009 wynosiła 773 zł brutto, czerwiec-grudzień 791 zł brutto, zaś od 1 stycznia 2010 roku wynosi 120% kwoty zasiłku, tj. 860,40 zł.

Od stycznia do grudnia 2009 r. programem staży objęto 1121 osób. Uczestnictwo w tej formie wsparcia (wg stanu na 15 stycznia 2010) zakończyły 632 osoby, a pracę podjęły 254 osoby. Oznacza to, iż efektywność zatrudnieniowa programu wyniosła 40,2%.

Na organizację tej formy wsparcia wydatkowano do końca grudnia 2009 roku kwotę 4 743,8 tys. zł (wzrost o ponad 1,5 mln zł wobec 3 211,5 tys. zł w roku 2008), z czego 1 959,5 tys. zł pochodziło z Funduszu Pracy, 68,9 tys. zł z Rezerwy Ministra „Programu 45/50 PLUS”, 527,2 tys. zł z Rezerwy Ministra „Dąbrowskiego Programu Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych w wieku do 30 lat”, 106,1 tys. zł z Rezerwy Ministra - „Dąbrowskiego Programu Działania na Rzecz Osób Zwolnionych z Przyczyn Nietyczących Pracowników”, 89,6 tys. zł z Rezerwy Ministra – „Dąbrowskiego Programu Wspierania Przedsiębiorczości”, zaś 1 992,5 tys. zł z projektu systemowego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy i przygotowanie zawodowe dorosłych

Rok 2009 przyniósł zmianę stanu prawnego również w zakresie formy wsparcia zwanej przygotowaniem zawodowym – od 1 lutego została ona zastąpiona nową formą wsparcia – przygotowaniem zawodowym dorosłych, a rolę dotychczasowego przygotowania zawodowego „przejęły” staże z rozszerzoną kategorią adresatów. Istotą przygotowania zawodowego w miejscu pracy (funkcjonującego do 31 stycznia 2009 roku) było zdobywanie przez osoby bezrobotne nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy według ustalonego programu uzgodnionego pomiędzy starostą, pracodawcą i bezrobotnym, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Do odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy (które mogło trwać od 3 do 6 miesięcy) kierowane były osoby bezrobotne długotrwale, powyżej 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia lub niepełnosprawne.

Przygotowaniem zawodowym objęto w styczniu 2009 roku 90 osób, z których wszystkie zakończyły uczestnictwo a 25 podjęło pracę. Oznacza to 27,8% efektywność zatrudnieniową tej formy wsparcia. Na sfinansowanie przygotowania zawodowego w omawianym okresie przeznaczono 397,5 tys. zł, z czego 170,3 tys. zł pochodziło z Funduszu Pracy, zaś 227,2 tys. zł z projektu systemowego współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Od 1 lutego ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje możliwość organizacji nowej formy wsparcia – przygotowania zawodowego dorosłych. Celem przygotowania zawodowego dorosłych jest uzyskanie kwalifikacji lub umiejętności zawodowych, potwierdzonych świadectwem na tytuł zawodowy, czeladniczy, mistrzowski lub zaświadczeniem potwierdzającym nabyte umiejętności. Osoby uprawnione do ubiegania się o udział w przygotowaniu zawodowym dorosłych:

- osoby bezrobotne,
- osoby poszukujące pracy, które:
 - otrzymują świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny,

- o uczestniczą w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
- o są żołnierzami rezerwy,
- o pobierają rentę szkoleniową,
- o pobierają świadczenie szkoleniowe przyznawane przez pracodawcę na wniosek pracownika, przysługujące po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas udziału pracownika w szkoleniu, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

Przygotowanie zawodowe dorosłych jest realizowane na podstawie umowy w sprawie realizacji przygotowania zawodowego dorosłych zawieranej między urzędem pracy a pracodawcą lub między urzędem pracy, pracodawcą i instytucją szkoleniową, wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy. Odbywa się według programu ukierunkowanego na nabywanie umiejętności praktycznych oraz zdobywanie wiedzy teoretycznej, niezbędnych do wykonywania zadań zawodowych, przygotowanego przez pracodawcę lub instytucję szkoleniową we współpracy z pracodawcą. Na czas realizacji programu pracodawca wyznacza opiekuna uczestnika przygotowania zawodowego dorosłych.

Wymiar czasu odbywania przygotowania zawodowego dorosłych nie może przekraczać 8 godzin zegarowych dziennie i 40 godzin zegarowych tygodniowo. Nabywanie umiejętności praktycznych obejmuje co najmniej 80% czasu odbywania przygotowania zawodowego dorosłych i jest realizowane u pracodawcy. Pracodawca zapewnia warunki umożliwiające zdobywanie wiedzy teoretycznej prowadząc kształcenie teoretyczne bezpośrednio u siebie lub kierując uczestnika do instytucji szkoleniowej. W przypadku gdy kształcenie teoretyczne realizuje instytucja szkoleniowa pracodawca jest obowiązany udzielić uczestnikowi przygotowania zawodowego dorosłych czasu wolnego na uczestnictwo w zajęciach w wymiarze przewidzianym programem.

Przygotowanie zawodowe dorosłych może być realizowane w dwóch formach: praktyczna nauka zawodu dorosłych – może odbywać się od 12 do 18 miesięcy. Program uwzględnia w szczególności standardy wymagań będące podstawą przeprowadzania egzaminu na tytuł zawodowy, tytuł czeladnika lub podstawy programowe kształcenia w zawodzie. Praktyczna nauka zawodu dorosłych kończy się egzaminem kwalifikacyjnym na tytuł zawodowy lub egzaminem czeladniczym.

przyuczenie do pracy dorosłych - mające na celu zdobycie wybranych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, niezbędnych do wykonywania określonych zadań zawodowych, właściwych dla zawodu występującego w klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Forma ta trwa od 3 do 6 miesięcy. Przyuczenie do pracy dorosłych kończy się egzaminem sprawdzającym, przeprowadzanym przez komisję egzaminacyjną powoływaną przez kuratora lub przez instytucję szkoleniową wskazaną przez starostę, wpisaną do rejestru prowadzonego przez wojewódzki urząd pracy.

W 2009 roku zainteresowanie ze strony pracodawców organizacją przygotowania zawodowego dorosłych było minimalne, objęto nią jedną osobę bezrobotną.

Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Jest to program adresowany do osób przedsiębiorczych, które same chcą stworzyć dla siebie miejsce pracy. Bezrobotni zamierzający podjąć działalność gospodarczą mogą wnioskować o otrzymanie jednorazowej dotacji ze środków jakimi dysponuje Powiatowy Urząd Pracy.

Wysokość dotacji nie może przekraczać 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia i może zostać przeznaczona na sfinansowanie podjęcia działalności gospodarczej (np. na zakup towaru, wyposażenia, remont pomieszczenia itp.) oraz pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa dotyczących tej działalności. Dotacja nie podlega zwrotowi pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy oraz nie naruszenia innych warunków podpisanej umowy.

W okresie styczeń - grudzień 2009 roku przyznano osobom bezrobotnym łącznie 338 dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej o całkowitej wartości 6 114,5 tys. zł. Kwota ta pochodziła z kilku źródeł: 2 052,3 tys. zł z Europejskiego Funduszu Społecznego (projektu systemowego realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki), 267,4 tys. zł z Funduszu Pracy, 670,0 tys. zł z Rezerwy Marszałka „Wejście na rynek pracy”, 1 192,2 tys. zł z Rezerwy Ministra „Dąbrowskiego Programu Działania na Rzecz Osób Zwolnionych z Przyczyn Nledotyczących Pracowników”, 1 932,6 tys. zł z Rezerwy Ministra „Dąbrowskiego Programu Wspierania Przedsiębiorczości”.

Oznacza to, iż w 2009 roku głównym źródłem finansowania rozwoju przedsiębiorczości w Mieście w formie bezzwrotnych dotacji na podjęcie działalności gospodarczej były środki dodatkowo pozyskane przez Urząd Pracy – zarówno z EFS, jak również z Rezerwy Ministra i Marszałka.

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej to forma aktywizacji, która niezmiennie cieszy się szczególnie dużym zainteresowaniem wśród osób bezrobotnych. Dzięki udzielonym dotacjom 277 osób bezrobotnych założyło w 2009 roku własne firmy. Wśród dominujących obszarów aktywności gospodarczej, wskazać należy na handel (w tym przede wszystkim prowadzony przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet), budownictwo oraz szeroko rozumiane usługi (np. projektowe, fotograficzne, fryzjerskie, kosmetyczne, motoryzacyjne i inne).

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to forma wsparcia adresowana do tych podmiotów, które prowadzą działalność gospodarczą przez okres minimum 6 miesięcy.

Wysokość zrefundowanych kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego nie może wynosić więcej niż 6-krotność wysokości przeciętnego wynagrodzenia. Utworzone stanowisko pracy powinno być utrzymane przez okres co najmniej 2 lat w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw, natomiast 3 lata w przypadku dużych przedsiębiorców.

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej podpisał w 2009 roku umowy o refundację wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy z 52 podmiotami. Dzięki takiej formie wsparcia, na której sfinansowanie przeznaczono 1 278,7 tys. zł (w tym 914,1 tys. zł z Funduszu Pracy oraz 364,6 tys. zł z Rezerwy Ministra - „Programu wspierania przedsiębiorczości”), powstało 77 nowych stanowisk pracy dla zarejestrowanych w dąbrowskim Urzędzie osób bezrobotnych.

Szkolenia

Rola szkoleń zawodowych jako programu rynku pracy jest bardzo ważna – uczestnictwo w nich umożliwia zaktualizowanie dotychczasowych kwalifikacji i umiejętności zawodowych, zdobycie nowych kwalifikacji lub nawet całkowite przekwalifikowanie – co w znacznym stopniu podnosi szanse na znalezienie zatrudnienia.

Na szkolenia finansowane przez Powiatowy Urząd Pracy kierowane są osoby, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych, powinny je zmienić lub uzupełnić w związku z brakiem dla nich propozycji odpowiedniej pracy, a także osoby, które utraciły zdolność świadczenia pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

W okresie od stycznia do grudnia 2009 r. na szkolenia różnego rodzaju organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej skierowano ogółem 884 osoby bezrobotne. Uczestnictwo w szkoleniach zakończyło 858 osób, a 308 z nich podjęło zatrudnienie, co oznacza 34,8% efektywność zatrudnieniową szkoleń ogółem. Na ich sfinansowanie wydatkowano w 2009 roku ogółem kwotę 1 807,9 tys. zł.

Szkolenia finansowane przez Urząd Pracy miały jak co roku formę **szkoleń grupowych i indywidualnych**.

Adresatami **szkoleń grupowych** były osoby, których kwalifikacje wymagały uzupełnienia bądź poszerzenia, co w konsekwencji powinno zaowocować wzrostem ich szans na zdobycie zatrudnienia. Inicjatorem szkoleń grupowych był Urząd, który w oparciu o analizę ofert pracy, analizę struktury zarejestrowanych bezrobotnych oraz potrzeby zgłaszane przez samych zainteresowanych ustalił kierunki kształcenia.

W ramach szkoleń grupowych w 2009 roku realizowane były między innymi takie kierunki jak: Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych (ECDL), instruktor nauki jazdy kat. B, prawo jazdy kat. C, C/E, D, kierowca wózków jezdniowych, obsługa kasy fiskalnej, spawanie podstawowe, magazynier, sprzedawca-handlowiec, profesjonalna obsługa firmy, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, murarz-tylnkarz, specjalista ds. logistyki, specjalista ds. funduszy unijnych, kosmetyczka.

Ogółem na szkolenia grupowe skierowano 717 osób, 698 osób zakończyło w nich uczestnictwo, zaś 254 podjęły zatrudnienie, co oznacza 36,4% efektywność zatrudnieniową tej kategorii szkoleń.

Jeszcze większa liczba kierunków szkoleń realizowana była w trybie indywidualnym. **Szkolenie indywidualne** organizowane jest na wniosek osoby bezrobotnej, która uprawdopodobni, że po jego ukończeniu zostanie zatrudniona na odpowiednim dla niej (ze względu na kwalifikacje i doświadczenie zawodowe) stanowisku. Osoba taka składa uprawdopodobnienie uzyskania zatrudnienia w formie oświadczenia przyszłego pracodawcy lub oświadczenie o zamiarze podjęcia działalności gospodarczej. Dąbrowski Urząd w miarę możliwości lokalnego i regionalnego rynku usług szkoleniowych starał się organizować szkolenia indywidualne we wszystkich kierunkach, na które jest zapotrzebowanie i których ukończenie przekłada się na podjęcie zatrudnienia. W 2009 r. bezrobotni mogli zdobyć nowy zawód między innymi na następujących szkoleniach: AutoCAD stopień II, audioprotetyka, badania ultradźwiękowe UT1, grafika komputerowa, instruktor nauki jazdy kat. B, intensywny kurs języka angielskiego, kasjer walutowo-złotówkowy, kosztorysowanie robót budowlanych, kurs motorniczego tramwaju, kurs dokształcający w zakresie diagnostyki pojazdów, kurs groomingu z zakresu strzyżenia i pielęgnacji psów, kurs na przewóz towarów niebezpiecznych wszystkich klas i przewóz towarów niebezpiecznych w cysternach (ADR), kurs instalowania i konserwacji systemów alarmowych, pielęgniarstwo rodzinne dla pielęgniarek, świadectwo charakterystyki energetycznej i audyt energetyczny, szkolenie dla diagnostów w zakresie przeprowadzania badań technicznych pojazdów, szkolenie w zawodzie sanitariusza szpitalnego z kompetencjami do opieki nad osobą starszą i niepełnosprawną w placówce medycznej oraz środowisku domowym, warsztaty wschodnich technik masażu.

Spośród 167 osób skierowanych na szkolenia indywidualne, uczestnictwo w nich zakończyło 160 osób, zaś 54 podjęły pracę, co oznacza efektywność zatrudnieniową na poziomie 33,8%.

Dla osób bezrobotnych, które same chcą zainwestować w podniesienie kwalifikacji, a ich możliwości finansowe są ograniczone poprzez fakt pozostawania bez pracy, wsparciem są również studia podyplomowe. Urząd Pracy, na wniosek bezrobotnego, może sfinansować z Funduszu Pracy koszty studiów podyplomowych

do wysokości 75 %, jeżeli bezrobotny uprawdopodobni, że ukończenie danych studiów zapewni uzyskanie odpowiedniej pracy. W 2009 roku z tej formy pomocy skorzystało 19 osób, którym zrefundowano koszt studiów podyplomowych między innymi na takich kierunkach jak: rachunkowość i finanse, zarządzanie zasobami ludzkimi, zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, wycena i gospodarka nieruchomościami, pośrednictwo w obrocie nieruchomościami, socjoterapia, edukacja plastyczna, zarządzanie kadrami i doradztwo zawodowe, administracja i zarządzanie, akademie trenerów grupowych, logistyka w przedsiębiorstwie, zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy, tłumacz języka angielskiego, prawo pracy i ubezpieczeń społecznych, ocena energetyczna budynków i audyt energetyczny na potrzeby termomodernizacji, menadżer jakości. Na sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych wydatkowano 75,1 tys. zł.

Prace społecznie użyteczne

W roku 2009, po raz kolejny na terenie Dąbrowy Górniczej, zorganizowane zostały prace społecznie użyteczne, skierowane do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Osoba skierowana do wykonywania prac społecznie użytecznych wykonuje pracę na rzecz pracodawcy w wymiarze nie większym niż 10 godzin tygodniowo, za którą otrzymuje świadczenie pieniężne wypłacane przez MOPS, za każdą przepracowaną godzinę; osoba taka nie traci przy tym statusu osoby bezrobotnej. Skierowane osoby pracowały m. in. na takich stanowiskach jak: pracownik gospodarczy, sprzątaczką, pomoc kuchenna, pomoc biurowa, opiekun i świadczyły pracę m. in. na rzecz dąbrowskich szkół, przedszkoli, biblioteki, MOPS, PKZ, MOPT, Muzeum Miejskiego „Szttygarka”, Polskiego Związku Niewidomych, CARITAS i stowarzyszeń (Dąbrowskiego Stowarzyszenia Rodzin w Kryzysie, Stowarzyszenia na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Otwarte Serca”, Stowarzyszenie Diabetyków itp.).

Programem objęto 672 osoby, z których uczestnictwo zakończyło 599 osób. Spośród tych osób 33 podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu udziału w programie. Na realizację programu prac społecznie użytecznych Powiatowy Urząd Pracy przeznaczył w 2009 roku kwotę 280,0 tys. zł.

II.3.2 PROJEKTY WSPÓLFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Rok 2009 był kolejnym rokiem wydatkowania środków z funduszy strukturalnych przyznanych Polsce w ramach nowej perspektywy finansowej 2007-2013. Dla powiatowych urzędów pracy na potrzeby nowego okresu programowania opracowano nową formułę porządkującą główny nurt wydatkowania środków Europejskiego Funduszu Społecznego w postaci tzw. projektów systemowych, których realizację przyporządkowano do Poddziałania 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projekt systemowy „Nowe perspektywy na rynku pracy” – Poddziałanie 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej kontynuował realizację projektu systemowego pt. „Nowe perspektywy na rynku pracy”. Wdrażanie projektu rozpoczęto 3 marca 2008 roku i będzie ono trwało docelowo do końca nowej perspektywy finansowej, czyli do 2013 roku. Każdorocznie w ramach nowego budżetu wdrażany będzie nowy pakiet aktywizacyjny. W 2009 roku wsparcie w ramach projektu otrzymało 449 osób bezrobotnych a na ich aktywizację ze środków EFS przeznaczono kwotę 4 440 tys. zł.

Grupę docelową, która została objęta wsparciem, stanowiły osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej, z położeniem głównego nacisku na osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy wymienione w art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy tj. osoby bezrobotne do 25 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne, bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia, osoby bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, osoby bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia, osoby bezrobotne niepełnosprawne.

W projekcie zrealizowano następujące formy wsparcia:

- poradnictwo zawodowe – usługą tą objęto wszystkich beneficjentów projektu. Głównym zadaniem było nie tylko wsparcie procesu rekrutacji, ale przede wszystkim przekazanie informacji o rynku pracy, zasadach poruszania się na nim i poinformowanie beneficjentów o możliwościach uzyskania nowych kwalifikacji czy doświadczeń zawodowych. Spotkania z doradcami zawodowymi ułatwiły beneficjentom projektu dokonanie wyboru właściwej ścieżki rozwoju zawodowego poprzez dobór odpowiedniej formy wsparcia, na którą zostali ostatecznie pokierowani,
- pośrednictwo pracy – pomoc w nawiązaniu kontaktów z pracodawcami zaowocowała pokierowaniem 344 osób na staż zawodowy. Dzięki usłudze pośrednictwa pracy osoby bezrobotne stały się na nowo aktywnymi uczestnikami rynku pracy,
- staże – na staż pokierowano 344 osoby bezrobotne. Osoby pokierowane na staż wykonywały obowiązki służbowe na konkretnych stanowiskach pracy, zdobywały doświadczenie i wiedzę praktyczną niezbędną do wykonywania tych obowiązków. Ponadto, odbycie tej formy wsparcia pomogło beneficjentom nabrać wiary we własne siły, lepiej poznać samego siebie, własne preferencje, predyspozycje i oczekiwania zawodowe,
- szkolenie „ABC Przedsiębiorczości” i indywidualne doradztwo - zdobyta na szkoleniu wiedza i umiejętności znacznie ułatwiły grupie 99 osób przebrnięcie przez skomplikowany proces założenia własnej firmy,
- jednorazowe dotacje na podjęcie działalności gospodarczej – otrzymane środki w wysokości do 18 500 zł ułatwiły udźwignięcie ciężarów finansowych towarzyszących założeniu własnej firmy. Realizacja projektu przyczyniła się do powstania w Mieście 112 firm, które zaistniały dzięki wsparciu z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W wyniku uczestnictwa w projekcie zatrudnienie w 2009 roku podjęło 197 osób (beneficjenci szkoleń, staży i przygotowań zawodowych przerywający projekt z powodu podjęcia pracy bądź podejmujący zatrudnienie w ciągu 3 miesięcy od ukończeniu danej formy wsparcia), a samozatrudnienie podjęło 112 beneficjentów dotacji rozpoczynających własną działalność gospodarczą. Oznacza to, iż efektywność zatrudnieniowa projektu ukształtowała się w 2009 roku na poziomie 40,6%.

Projekty konkursowe

W 2009 roku Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej położył duży nacisk na aplikowanie o dodatkowe środki Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację ponadstandardowych działań w formule projektowej. W odpowiedzi na konkursy ogłaszane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach złożone zostały 3 wnioski o dofinansowanie realizacji projektów (w ramach Poddziałania 6.1.1 na realizację projektu „Poznaj swoje możliwości”, w ramach Działania 6.2 na realizację projektu „Dojrzały biznes” oraz w ramach Poddziałania 8.1.2 na realizację projektu „Jak najkrócej bez pracy – kompleksowe wsparcie dla osób zwolnionych”) i wszystkie 3 zostały rekomendowane do dofinansowania zajmując wysokie pozycje na listach rankingowych. Na realizację projektu badawczo-informacyjnego „Poznaj swoje możliwości” (wdrażanie październik 2009-czerwiec 2011) Urząd pozyskał 332 tys. zł, projektu kompleksowo wspierającego przedsiębiorczość „Dojrzały biznes” (wdrażanie styczeń 2010-listopad 2011) 1 505 tys. zł oraz projektu typu outplacement (wdrażanie marzec 2010-grudzień 2011) 1 419 tys. zł, łącznie ponad 3 mln zł, w większości na lata 2010-2011.

Projekt „Poznaj swoje możliwości” – Poddziałanie 6.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Cel:

Głównym celem projektu będzie wyposażenie jak największej liczby Klientów dąbrowskiego PUP, w tym przede wszystkim osób bezrobotnych, w aktualną wiedzę o możliwościach korzystania z usług oferowanych przez Urząd oraz zachęcenie ich do uczestnictwa w proponowanych formach wsparcia, co przełoży się na ograniczenie bezrobocia w mieście. Drugim celem projektu będzie rozpoznanie aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy połączone z promocją i upowszechnianiem wiedzy na temat alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia.

Adresaci:

Wszyscy Klienci dąbrowskiego Urzędu Pracy, w tym w szczególności osoby bezrobotne i pracodawcy.

Zadania:

- przygotowanie i wydanie informatora w wersji książkowej (5000 egz.) oraz w formie interaktywnej aplikacji multimedialnej,
- promocja i dystrybucja informatora, którego odbiorcami będą zarówno Klienci naszego Urzędu jak również instytucje rynku pracy, jednostki szkoleniowe i pozostałe podmioty działające na rzecz rozwoju zasobów ludzkich,
- zdiagnozowanie sytuacji i identyfikacja potrzeb lokalnego rynku pracy (z osobną analizą sytuacji kobiet i mężczyzn) na podstawie danych zebranych w ankietach dołączonych do informatora,
- przeprowadzenie badań dot. stanu upowszechnienia alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia na lokalnym rynku pracy (z uwzględnieniem różnic w sytuacji kobiet i mężczyzn),
- wydanie broszury prezentującej wyniki analizy ankiet oraz badań dotyczących stanu upowszechnienia alternatywnych i elastycznych form zatrudnienia.

Czas trwania projektu: październik 2009 – czerwiec 2011.

Całkowity budżet projektu: 332 084,32 PLN (100% dofinansowanie bez konieczności wnoszenia wkładu własnego).

Projekt „Dojrzały biznes” – Działanie 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Cel:

Celem ogólnym projektu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia w procesie zakładania własnej działalności gospodarczej dla 30 osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej (w tym 16 kobiet), które w samozatrudnieniu dostrzegają szansę zaistnienia na rynku pracy i doprowadzenie do powstania w Mieście 30 nowoczesnych i dobrze zarządzanych firm.

Adresaci:

30 osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej.

Zadania:

- zdiagnozowanie w procesie poradnictwa zawodowego zakresu pomocy doradczo-szkoleniowej, jakiej należy udzielić poszczególnym uczestnikom w kontekście ich

potrzeb związanych z planowanym założeniem własnej firmy oraz opracowanie 30 indywidualnych programów przedsiębiorczości (IPP),

-udzielenie uczestnikom wsparcia szkoleniowego przygotowującego do założenia i prowadzenia własnej firmy (szkolenie z zakresu obsługi komputera oraz wykorzystania nowoczesnych technik komunikacyjno-informacyjnych w biznesie, szkolenie „ABC Przedsiębiorczości”),

-doradztwo dla uczestników projektu (w formie doradztwa indywidualnego oraz porad grupowych) oraz pomoc indywidualnego opiekuna przygotowujące do poprawnego wypełnienia wniosków o przyznanie wsparcia finansowego (wraz z biznesplanem) i pomostowego,

-przyznanie 30 nowym przedsiębiorcom wsparcia pomostowego oraz doradczego powiązanego ze specjalistycznymi szkoleniami (w zależności od rozpoznanych przez doradcę potrzeb), które umożliwią zniwelowanie barier deficytu środków finansowych na bieżące wydatki operacyjne oraz wiedzy merytorycznej (typowych dla pierwszej fazy prowadzenia działalności),

-przyznanie co najmniej 20 uczestnikom podstawowego wsparcia finansowego, dzięki któremu ograniczona zostanie bariera braku środków finansowych na wydatki inwestycyjne związane z uruchomieniem biznesu.

Okres realizacji projektu: styczeń 2010 – listopad 2011.

Całkowity budżet projektu: 1 505 229,92 PLN (100% dofinansowanie bez konieczności wnoszenia wkładu własnego).

Projekt „Jak najkrócej bez pracy – kompleksowe wsparcia dla osób zwolnionych” – Poddziałanie 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Cel:

Głównym celem projektu będzie zminimalizowanie negatywnych skutków towarzyszących procesom zwolnień poprzez udzielenie kompleksowej pomocy 44 mieszkańcom Dąbrowy Górniczej pozostającym bez zatrudnienia (w tym 22 kobietom) zwolnionym z zakładów pracy (z przyczyn nie dotyczących pracownika) w znalezieniu nowego zatrudnienia lub założeniu własnej firmy (podniesieniu poziomu tzw. zatrudnialności) w horyzoncie czasowym 2010-2011.

Adresaci:

Grupą docelową projektu będą pozostające bez zatrudnienia osoby zamieszkujące na terenie Dąbrowy Górniczej, zwolnione z przyczyn nie dotyczących pracowników w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przed dniem przystąpienia do projektu, w tym osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP Dąbrowa Górnicza.

Zadania:

- złagodzenie negatywnych skutków utraty zatrudnienia w sferze psychicznej, pomoc w odnalezieniu się w nowej sytuacji życiowej i szybkim przejściu do działania poprzez wsparcie psychologiczne dla 20 osób,
- zdiagnozowanie potrzeb zawodowych, wyposażenie w umiejętność aktywnego poszukiwania pracy z wykorzystaniem IT oraz podniesienie świadomości na temat nierówności płci i dyskryminacji na rynku pracy poprzez indywidualne poradnictwo zawodowe, warsztaty z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy oraz warsztaty samooceny uzupełnione o moduł prorównościowy dla 20 osób,
- stworzenie 20 osobom możliwości uzupełnienia, aktualizacji lub zmiany kwalifikacji zawodowych poprzez udział w indywidualnie dobranych kierunkach szkoleń,
- zwiększenie szansy na znalezienie pełnowartościowego zatrudnienia poprzez objęcie 20 osób intensywnym, indywidualnym pośrednictwem pracy,
- stworzenie 24 osobom kompleksowych warunków do założenia własnej firmy poprzez wdrożenie pakietu obejmującego m.in. doradztwo, szkolenia, pomoc indywidualnego opiekuna, przyznanie dotacji na rozwój przedsiębiorczości (dla 16 osób), wsparcie pomostowe.

Okres realizacji projektu: marzec 2010 – grudzień 2011.

Całkowity budżet projektu: 1 419 205,66 zł (100% dofinansowanie bez konieczności wnoszenia wkładu własnego).

II.4 AKTYWIZACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizuje także działania adresowane do osób niepełnosprawnych. Są to pośrednictwo pracy oraz szkolenia. Działania te stanowią elementy rehabilitacji zawodowej, mającej na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia.

W 2009 r. Urząd dysponował 306 miejscami pracy (w ramach 82 ofert) dla osób niepełnosprawnych, na które skierowano 58 osób. Pracę w wyniku wydanych skierowań podjęło 7 osób, co oznacza 12% efektywność zatrudnieniową pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych.

Ponadto w okresie od stycznia do grudnia 2009 r. Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej realizował szkolenia dla osób niepełnosprawnych mające na celu zwiększenie szans tych osób na rynku pracy. Szkolenia finansowane były ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2009 roku szkolenia takie ukończyło 25 osób niepełnosprawnych (w tym 16 osób bezrobotnych i 9 osób poszukujących pracy).

W ramach aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowane były m.in. następujące kierunki szkoleń: bukiciarstwo-florystyka, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, obsługa kasy fiskalnej, księgowość w małej i średniej firmie, komputerowe programy użytkowe, Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych (ECDL), instruktor nauki jazdy kat. B, prawo jazdy kat. C, kierowca – operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym, magazynier, język angielski od podstaw, pracownik ochrony fizycznej do licencji I stopnia.

Warto również wspomnieć, iż na gruncie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997 r., Nr 123, Poz. 776 z późn. zm.) ze środków PFRON finansowane były w 2009 roku jeszcze dwie formy wsparcia – dotacje na założenie działalności gospodarczej oraz zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych (bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu) w wysokości do 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia. W 2009 roku Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej udzielił osobom niepełnosprawnym 2 dotacji na założenie własnej firmy w wysokości po 40 tys. zł na osobę oraz zwrócił 2 pracodawcom koszt wyposażenia 2 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w wysokości 78,7 tys. zł.

III. ROZWÓJ I PROFESJONALIZACJA KADRY POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W DĄBROWIE GÓRNICZEJ - PROJEKT „NOWE STANDARDY USŁUG RYNKU PRACY” WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW EFS

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej od kwietnia 2008 roku do grudnia 2009 roku realizował projekt „Nowe standardy usług rynku pracy” w ramach Poddziałania 6.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Budżet projektu wyniósł 596 500 zł.

Dzięki realizacji niniejszego projektu możliwe stało się wdrożenie opracowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej standardów w zakresie świadczenia przez urzędy pracy swoich usług.

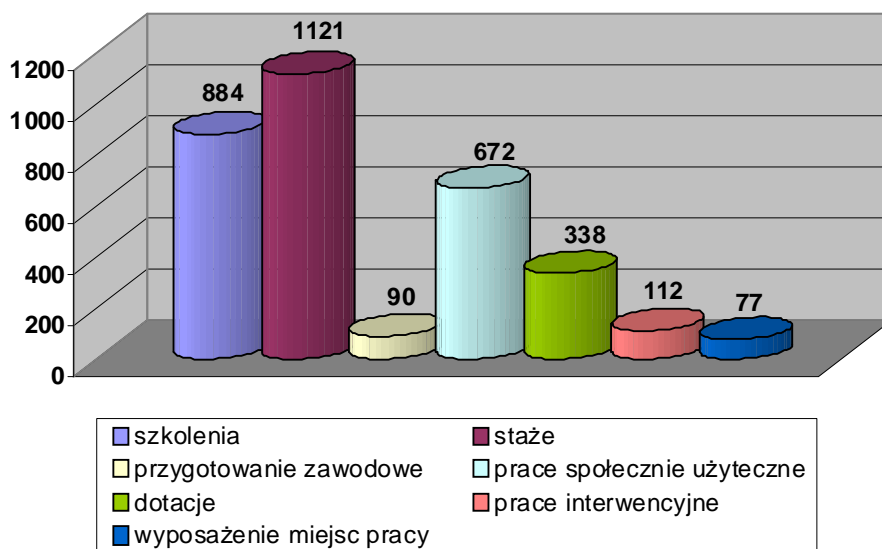
W pierwszej fazie projektu zorganizowany został otwarty nabór na wolne stanowiska urzędnicze: doradcy zawodowego i pośrednika pracy. Nabór przeprowadzony został z poszanowaniem zasad konkurencyjności, dostępności i równych szans, w tym równości płci oraz zgodnie z zapisami Zarządzenia Dyrektora PUP z dnia 16.11.2005 r. w sprawie ustalenia Procedury naboru pracowników na stanowiska urzędnicze. W wyniku przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego wyłoniony został komplet kandydatów, którzy zatrudnieni zostali w ramach projektu na stanowisku doradcy zawodowego stażysty (7 osób) oraz pośrednika pracy stażysty (4 osoby). Ich zatrudnienie finansowane było ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, który w ramach Poddziałania 6.1.2 wspiera powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.

Oprócz finansowania zatrudnienia pośredników pracy i doradców zawodowych w ramach projektu zaplanowano również wsparcie merytoryczne dla ww. poprzez uczestnictwo w 3 szkoleniach oraz wyposażenie w komplety informacyjne (informatory oraz ulotki prezentujące i promujące usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej). Pierwsze dwa szkolenia miały miejsce w 2008 roku, zaś trzecie szkolenie pt: „Kodeks Postępowania Administracyjnego a standardy pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego” odbyło się w czerwcu 2009. W szkoleniu tym udział wzięło 20 pracowników kluczowych, w tym 12 pośredników pracy oraz 8 doradców zawodowych.

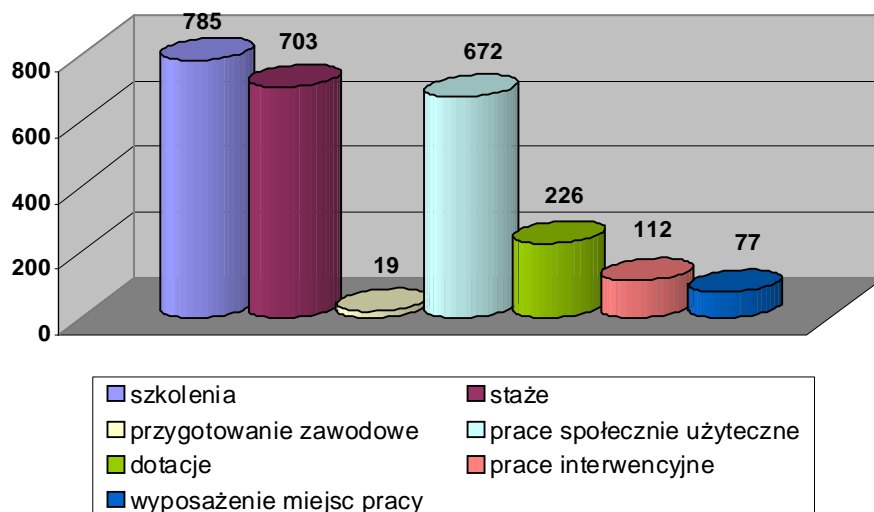
Dzięki zakupionym w ramach projektu 12 komputerom przenośnym w 2009 roku na atrakcyjności zyskały zajęcia realizowane z bezrobotnymi w ramach Klubu Pracy - uczestnicy zajęć mogli zdobywać praktyczne umiejętności w zakresie poszukiwania pracy przez Internet oraz sporządzania i wysyłania dokumentów aplikacyjnych drogą elektroniczną.

W 2009 roku Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej podjął działania służące zapewnieniu środków na kontynuację zatrudnienia zrekrutowanych w ramach projektu „Nowe standardy usług rynku pracy” pośredników pracy i doradców zawodowych oraz na dalsze doskonalenie kompetencji i kwalifikacji swoich pracowników kluczowych. Złożony został wniosek o dofinansowanie kolejnego projektu w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL - „Inwestujemy w najlepszych” i został on rekomendowany do realizacji zajmując trzecie miejsce na liście rankingowej. Projekt będzie wdrażany w latach 2010-2011, a jego budżet wyniesie 792 160 zł (w tym 673 336 zł to środki pozyskane z EFS).

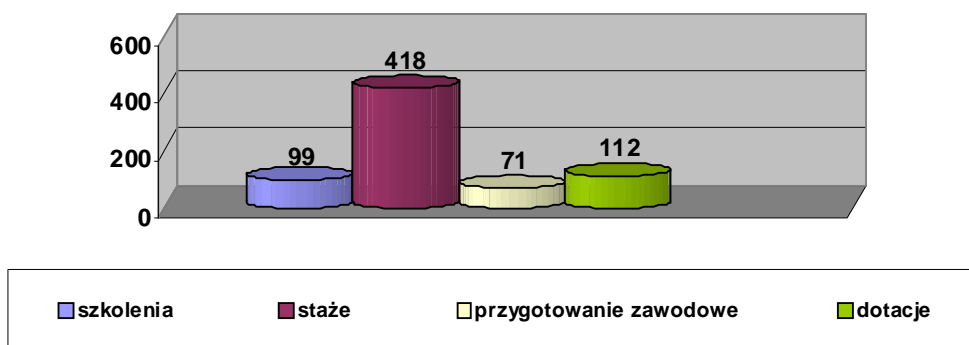
Liczba uczestników programów rynku pracy w 2009 r.

Liczba uczestników programów rynku pracy finansowanych ze środków krajowych w 2009 roku

Liczba uczestników programów rynku pracy finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w 2009 r.

**WYDATKI FUNDUSZU PRACY
NA PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE
W 2009 ROKU**

Lp.	NAZWA PROGRAMU		
		w tys.	w %
1.	Staże zawodowe	2 751,3	25,8
2.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	170,3	1,6
3.	Przygotowanie zawodowe dorosłych	1,4	0,0
4.	Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	4 062,2	38,1
5.	Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenie i doposażenia miejsc pracy	1 278,7	12,0
6.	Prace interwencyjne	283,6	2,7
7.	Prace społecznie użyteczne	280,0	2,7
8.	Szkolenia	1 639,8	15,4
9.	Pożyczki szkoleniowe	4,5	0,0
10.	Studia podyplomowe	75,1	0,7
11.	Badania lekarskie	96,0	0,9
12.	Programy wspierające (m.in. refundacja kosztów: przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia, sprawowania opieki nad dzieckiem lub osobą zależną)	9,6	0,1
OGÓŁEM		10 652,5	100

**WYDATKI EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO
W 2009 ROKU**

Lp.	FORMY WSPARCIA		
		w tys.	w %
1.	Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	2 052,3	46,2
2.	Stáže zawodowe	1 992,5	44,9
3.	Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	227,2	5,1
4.	Szkolenia	168,1	3,8
OGÓŁEM		4 440,1	100